

Sažetak

**Godišnje izvješće
EASO-a
o stanju azila
u EU-u
za 2018.**

24. lipnja 2019.

Printed by Bietlot in Belgium

Rukopis dovršen u lipnju 2019.

Ni EASO ni osobe koje djeluju u njegovo ime ne odgovaraju za uporabu podataka iz ove publikacije.

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2019.

Print ISBN 978-92-9476-740-0 doi:10.2847/276308 BZ-02-19-250-HR-C
PDF ISBN 978-92-9476-629-8 doi:10.2847/25737 BZ-02-19-250-HR-N

Fotografija na naslovnoj stranici: © Europski potporni ured za azil, Austin Tufigno

© Europski potporni ured za azil, 2019.

Umnožavanje je dopušteno uz uvjet navođenja izvora.

Za svaku uporabu ili reprodukciju fotografija ili druge građe koja nije zaštićena autorskim pravom EASO-a dopuštenje treba zatražiti izravno od vlasnika prava.

Sažetak

**Godišnje izvješće
EASO-a
o stanju azila
u EU-u
za 2018.**

24. lipnja 2019.

Odjeljci sažetka

Sažetak.....	3
Aktivnosti na europskoj razini	4
Međunarodna zaštita u državama EU+	8
Važne aktivnosti na nacionalnoj razini	15
Funkcioniranje zajedničkog europskog sustava azila	16

Sažetak

Uvod

U Godišnjem izvješću EASO-a o stanju azila u Europskoj uniji za 2018. daje se sveobuhvatni pregled aktivnosti u području međunarodne zaštite na europskoj razini i na razini nacionalnih sustava azila. Na temelju podataka iz niza različitih izvora, u izvješću se razmatraju glavna statistička kretanja i analiziraju promjene u državama EU+ u pogledu njihova zakonodavstva, politika, praksi i nacionalne sudske prakse. Iako je izvješće usmjereno na glavna područja zajedničkog europskog sustava azila, u njemu se često nužno upućuje na širi kontekst migracije i temeljnih prava.

Aktivnosti na europskoj razini

Tijekom 2018. zabilježene su važne aktivnosti u području međunarodne zaštite u Europskoj uniji.

Nastavili su se međuinstitucijski pregovori o prijedlozima reforme azila. U prosincu 2017. Europsko vijeće postavilo je cilj da do lipnja 2018. donese stajalište o sveobuhvatnoj reformi. Znatna napredak ostvaren je u pogledu sedam prijedloga: **Agencije EU-a za azil, Uredbe o Eurodacu, Uredbe o okviru EU-a za preseljenje, Uredbe o kvalifikaciji i Direktive o uvjetima prihvata** za koje su suzakonodavci do roka u lipnju 2018. postigli opći politički dogovor. Međutim, mišljenja se i dalje razilaze kada je riječ o brojnim spornim pitanjima, a većina država članica izrazila je zadržku u pogledu donošenja jednog ili više prijedloga reforme azila prije nego što sve države budu spremne za njihovo donošenje, unatoč tome što donošenje svakog prijedloga pojedinačno donosi određene koristi. Od tada, unatoč određenom napretku na tehničkoj razini, Vijeće nije uspjelo donijeti stajalište o **Dablinskoj uredbi i Uredbi o postupcima azila**. Stoga reforma azila još nije dovršena. Tijekom 2018. Europski parlament donio je stajalište o Uredbi o postupcima azila, odnosno usvojio je stajališta o svim dokumentima povezanim sa zajedničkim europskim sustavom azila. Tijekom pregovora o prijedlozima reforme azila kao temelji za funkcioniranje i daljnju prilagodbu zajedničkog europskog sustava azila istaknuti su veća solidarnost među zemljama i osjećaj zajedničke odgovornosti.

U skladu sa svojom odgovornošću u pogledu osiguravanja pravilne primjene

prava EU-a, Europska komisija poduzela je mjere u okviru postupaka zbog povrede protiv Bugarske, Mađarske, Poljske i Slovenije.

Sud Europske unije donio je 16 presuda o zahtjevima za prethodnu odluku kojima se tumače Dablinska Uredba, Direktiva o postupcima azila i Direktiva o kvalifikaciji. O Direktivi o uvjetima prihvata nije donesena nijedna odluka iako dva relevantna predmeta još nisu riješena.

Veća solidarnost među državama EU+ i osjećaj zajedničke odgovornosti utvrđeni su kao temelji za funkcioniranje i prilagodbu zajedničkog europskog sustava azila.

Ključni
rezultati

Konkretnije, Sud Europske unije analizirao je pitanja povezana s tehničkim aspektima provedbe zahtjeva za prihvata i ponovni prihvata u skladu s Uredbom Dublin III, kao što su primjenjivi rokovi u različitim fazama dablinskog postupka, dokazi koje podnositelji zahtjeva iznose kako bi potkrijepili tvrdnje o svojim vjerskim uvjerenjima i riziku od progona zbog razloga povezanih s vjeroispoviješću, važnost pojedinačne procjene zahtjeva za azil koju treba provesti u kontekstu osobnih okolnosti podnositelja zahtjeva,

procjena činjenica i okolnosti povezanih sa seksualnom orijentacijom koju su naveli podnositelji zahtjeva, ispunjavanje uvjeta za supsidijarnu zaštitu podnositelja zahtjeva koji su bili žrtve mučenja (u slučaju da bi im je namjerno mogla biti uskraćena odgovarajuća psihološka pomoć ako budu vraćeni u svoju zemlju podrijetla, čak i ako rizik od ponovnog mučenja više ne postoji), obrada zahtjeva koje su podnijele osobe registrirane pri Agenciji Ujedinjenih naroda za pomoć palestinskim izbjeglicama na Bliskom istoku (UNRWA), osnove za isključenje u kontekstu supsidijarne zaštite, naknade socijalne sigurnosti za izbjeglice s privremenom boravišnom dozvolom, primjena koncepta sigurne zemlje, daljnje utvrđivanje drugostupanjskih žalbenih postupaka te spajanje obitelji maloljetnika bez pratnje koji su postali punoljetni nakon podnošenja zahtjeva.

Provedba Europskog migracijskog programa nastavila se tijekom 2018., što je ukratko opisano u Komunikaciji Komisije o provedbi Europskog migracijskog programa. Važne aktivnosti tijekom 2018. odraz su zajedničkih nastojanja da se osigura prijelaz s *ad hoc* odgovora na trajna rješenja u području azila koja će lako odolijevati promjenama u budućnosti. Iako se osmišljavaju i dugoročne strukturne mjere, Komisija je utvrdila niz hitnih mjera za suočavanje s neodgodivim pitanjima na zapadnoj, središnjoj i istočnoj sredozemnoj ruti, uključujući pružanje pomoći Maroku, poboljšanje uvjeta za migrante u Libiji, posebno za najranjivije skupine, i daljnju optimizaciju operativnih radnih postupaka na grčkim otocima.

U **Grčkoj** se pristup žarišnih točaka provodio usporedo s Izjavom EU-a i Turske, među čijim su ciljevima bili sprečavanje stvaranja novih morskih ili kopnenih ruta za nezakonitu migraciju iz Turske u EU.

S obzirom na stalne migracijske pritiske i mali broj povrataka, pristup žarišnih točaka imao je ključnu ulogu u stabilizaciji stanja na otocima. Djelovanje je bilo usmjereno na poboljšanje životnih uvjeta na žarišnim točkama, uz posebnu usredotočenost na ispunjavanje potreba ranjivih skupina. Ta su nastojanja nadopunjena povećanjem kapaciteta za prihvatanje na kopnu i donošenjem zakonodavstva o nacionalnom sustavu skrbištva za maloljetnike. Istodobno je prenapućenost otoka uzrokovala snažan pritisak na infrastrukturu, zdravstvene usluge i sustav gospodarenja otpadom, a napetost se između migranata i dijela lokalnog stanovništva povećala. U Grčkoj je pristup žarišnih točaka povezan s provedbom Izjave EU-a i Turske. U ožujku 2019., tri godine nakon Izjave EU-a i Turske, Komisija je objavila izvješće s informacijama o kumulativnim rezultatima njegove trogodišnje provedbe.

Stanje u Grčkoj

Djelovanje je bilo usmjereno na poboljšanje životnih uvjeta na žarišnim točkama, uz posebnu usredotočenost na ispunjavanje potreba ranjivih skupina.

Iznenaduje činjenica da je stopa nezakonitih dolazaka iz Turske na grčke otoke bila za 97 % niža nego tijekom razdoblja koje je prethodilo stupanju Izjave na snagu, dok se broj ljudskih žrtava na moru znatno smanjio. Istodobno, tijekom 2018. znatno se povećao broj nezakonitih prelazaka iz Turske u Grčku preko

kopnene granice, a približno polovina osoba koje su prešle granicu bili su turski državljani. To ukazuje na potrebu za snažnijom potporom na granici. Do ožujka 2019., ukupno 20 292 sirijske izbjeglice preseljene su iz Turske u države EU+, a ukupno 192 milijuna EUR iz Fonda za azil, migracije i integraciju (AMIF) dodijeljeno je za potporu zakonitom prihvatu Sirijaca iz Turske. Osim toga, tijekom razdoblja 2016. – 2019. u okviru instrumenta za izbjeglice u Turskoj uloženo je ukupno 6 milijardi EUR, od čega je polovina sredstava izdvojena iz fondova EU-a, a polovina potječe iz pojedinačnih nacionalnih doprinosa država EU+. Potrebno je ostvariti veći napredak u provedbi vraćanja izbjeglica s grčkih otoka u Tursku.

Stanje u Italiji

Agencije EU-a i dalje podupiru provedbu pristupa žarišnih točaka tako što broj svojih zaposlenika prilagođavaju postojećim potrebama.

U **Italiji** agencije EU-a i dalje podupiru provedbu pristupa žarišnih točaka tako što broj svojih zaposlenika prilagođavaju postojećim potrebama. Tijekom 2018. doprinos EU-a provedbi pristupa žarišnih točaka u Italiji obuhvaćao je, među ostalim aktivnostima, provedbu sekundarne provjere, pružanje liječničke pomoći i međukulturno posredovanje. Nadalje, EU je tome pridonio tako što je osigurao financijsku pomoć i osigurao raspoređivanje stručnjaka za potporu provjeri, registraciji i utvrđivanju identiteta migranata te pružanju informacija migrantima.

Tijekom 2018. iskrcaj migranata i izbjeglica spašenih na moru na Sredozemlju potaknuo je rasprave o solidarnosti, podjeli odgovornosti i razvoju sustavnijeg i usklađenijeg pristupa EU-a iskrcaju, prvom prihvatu, registraciji i premještanju. Kako bi se to ostvarilo, iznesena je ideja o uspostavi privremenih mehanizama koji bi mogli poslužiti kao prijelazno rješenje do početka primjene Dablinске uredbe, na temelju iskustva stečenog pri provedbi *ad hoc* rješenja za iskrcaj tijekom ljeta 2018. Ti bi se privremeni mehanizmi mogli razraditi u okviru transparentnog detaljnog plana rada, na temelju uzajamnog razumijevanja zajedničkih interesa, čime bi se osiguralo pružanje operativne i djelotvorne pomoći Komisije, agencija EU-a i drugih država članica predmetnoj državi članici.

Preseljenje i humanitarni prihvati ključni su mehanizmi s pomoću kojih se osobama kojima je potrebna međunarodna zaštita omogućuje siguran i zakonit put u države EU+, a pritom smanjuje pritisak na zemlje koje prihvaćaju veliki broj izbjeglica.

Tijekom razdoblja 2015. – 2017., u okviru različitih programa preseljenja na razini EU-a, u Europi je preseljeno ukupno 27 800 osoba, a u okviru novog programa preseljenja na razini EU-a 20 država članica EU-a obvezalo se da će do kraja listopada 2019. osigurati više od 50 000 mjesta za preseljenje, čime je ta inicijativa postala najveća akcija koju je EU dosad proveo u području preseljenja. Do ožujka 2019. osigurano je više od 24 000 takvih mjesta. Zajedno s programom preseljenja na razini EU-a, nacionalni programi preseljenja imaju važnu ulogu i u osiguravanju zakonitog i sigurnog puta za osobe kojima je potrebna zaštita. Konačno, programi humanitarnog prihvata, uključujući inicijative pod

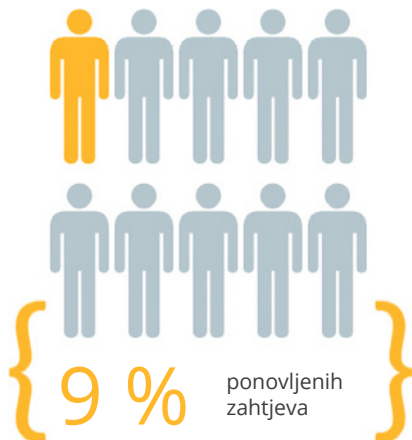
pokroviteljstvom privatnog sektora koje su provedene u brojnim državama EU+, važan su doprinos ostvarenju istog cilja.

Privremenim mehanizmima za iskrcaj, razrađenima u okviru transparentnog detaljnog plana rada na temelju uzajamnog razumijevanja zajedničkih interesa, moglo bi se osigurati pružanje operativne i djelotvorne pomoći Komisije, agencija EU-a i drugih država članica državi članici izloženoj pritisku.

Ključni rezultati

Kada je riječ o vanjskoj dimenziji migracijske politike EU-a, EU je tijekom 2018. nastavio surađivati s vanjskim partnerima kako bi konstruktivno riješio pitanje migracije s pomoću sveobuhvatnog pristupa koji se temelji na multilateralnim odnosima. Glavna su postignuća u tom području tijekom 2018. sljedeća: dodjela dodatnih resursa za provedbu programâ u okviru Kriznog uzajamnog fonda EU-a za Afriku i Fonda za vanjska ulaganja, borba protiv krijumčarskih mreža provedbom operativnih mjera za poboljšanje suradnje tijela za izvršavanje zakonodavstva, promicanje zakonitog povratka i ponovnog prihvata u dogovoru s partnerskim zemljama te pružanje pomoći u reintegraciji, poboljšanje upravljanja granicama potpisivanjem sporazumâ o zajedničkom djelovanju na objema stranama zajedničkih granica, osposobljavanja i dijeljenja stručnog znanja te pružanje pomoći radi zaštite izbjeglica i migranata u inozemstvu. Daljnje mjere u području vanjske dimenzije migracijske politike EU-a obuhvaćaju sklapanje sporazumâ o statusu sa zemljama zapadnog Balkana, sastavljanje novih sporazuma o ponovnom prihvatu sa zemljama izvan EU-a i proširenje operativnih partnerstava sa zemljama izvan EU-a u području zajedničkih istraga, izgradnje kapaciteta i razmjene časnika za vezu.

Međunarodna zaštita u državama EU+

Ukupno 664 480 podnesenih zahtjeva za međunarodnu zaštitu u državama EU+ značilo je smanjenje već treću godinu zaredom, u ovom slučaju za 10 %. Iako je broj zahtjeva tijekom 2018. bio iznenađujuće stabilan, iza relativne stabilnosti na razini država EU+ kriju se znatne razlike među državama članicama i među pojedinačnim državljanstvima.

Kada je riječ o statističkim kretanjima, tijekom 2018. u državama EU+ podneseno je 664 480 zahtjeva za međunarodnu zaštitu, što je značilo smanjenje već treću godinu zaredom, u ovom slučaju za 10 %. U slučaju približno 9 % svih podnesenih zahtjeva bila je riječ o ponovljenim zahtjevima. Broj zahtjeva podnesenih u državama EU+ bio je sličan broju iz 2014., kada je podneseno 662 165 zahtjeva.

Treba istaknuti da iako je broj zahtjeva tijekom 2018. bio iznenađujuće stabilan, iza relativne stabilnosti na razini država EU+ kriju se znatne razlike među državama članicama i među pojedinačnim državljanstvima podnositelja zahtjeva. Migracijski pritisak na vanjskim granicama EU-a već se treću godinu zaredom smanjio. Došlo je do porasta broja otkrivenih slučajeva na zapadnoj središnjoj rutini (broj se više nego udvostručio), a taj je broj bio jednak broju otkrivenih slučajeva na istočnoj središnjoj rutini (oko 57 000 slučajeva na svakoj od njih).

Sirija (od 2013.) (13 %), Afganistan i Irak (svaka od tih zemalja po 7 %) bile su tri glavne zemlje podrijetla podnositelja zahtjeva u državama EU+, a državljani tih zemalja zajedno su činili više od četvrtine svih podnositelja zahtjeva tijekom 2018. (27 %).

Prvih deset zemalja podrijetla obuhvaćalo je i Pakistan, Nigeriju, Iran, Tursku (svaka od tih zemalja po 4 %), Venezuelu, Albaniju i Gruziju (svaka od tih zemalja po 3 %).

Ured visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR) istaknuo je da je u zemljama koje graniče sa Sirijom, odnosno Iraku, Jordanu, Libanonu, Turskoj, Egipatu i drugim sjevernoafričkim zemljama, broj registriranih sirijskih izbjeglica do kraja 2018. iznosio približno 5,7 milijuna.

Tijekom 2018., kao i prethodnih godina, malo više od dvije trećine svih podnositelja zahtjeva bili su muškarci, a trećina su

bile žene. Gotovo polovina podnositelja zahtjeva bila je u dobi od 18 do 35 godina, a približno trećina bili su maloljetnici.

Tijekom 2018. zahtjev za međunarodnu zaštitu u državama EU+ podnijelo je približno 20 325 maloljetnika bez pratnje, što ukazuje na naglo smanjenje od 37 % u odnosu na broj zahtjeva tijekom 2017. Udio maloljetnika bez pratnje u odnosu na sve podnositelje zahtjeva iznosio je 3 %, slično kao 2017. Gotovo tri četvrtine svih zahtjeva podneseno je u samo pet država EU+: Njemačkoj, Italiji, Ujedinjenoj Kraljevini, Grčkoj i Nizozemskoj.

Kada je riječ o državama primateljicama, većina zahtjeva za azil tijekom 2018. podnesena je u Njemačkoj, Francuskoj, Grčkoj, Italiji i Španjolskoj. Na tih pet zemalja zajedno odnosilo se gotovo tri četvrtine svih zahtjeva podnesenih u državama EU+. U Njemačkoj je sedmu godinu zaredom zaprimljen najveći broj zahtjeva (184 180), unatoč smanjenju od 17 % u odnosu na broj zahtjeva podnesenih tijekom 2017.

Broj zahtjeva u Francuskoj povećao se četvrtu godinu zaredom. Tijekom 2018. podneseno je 120 425 zahtjeva, što je dosad najveći zabilježeni broj u Francuskoj. Grčka je zauzela treće mjesto prema broju podnesenih zahtjeva u državama EU+ tijekom 2018., pri čemu se taj broj povećao petu godinu zaredom i dosegao 66 965. Do velike promjene došlo je u Italiji, gdje se broj zahtjeva smanjio za 53 %. Španjolska je ostala na petom mjestu, no broj zahtjeva povećao se s 36 605 tijekom 2017. na 54 050 tijekom 2018.

To ukazuje na važno raznoliko kretanje spomenuto na početku ovog odjeljka: ukupno smanjenje broja zahtjeva za 11 % u razdoblju od 2017. do 2018. u državama EU+ bilo je vidljivo u malo više od polovine svih država EU+, dok se u drugoj

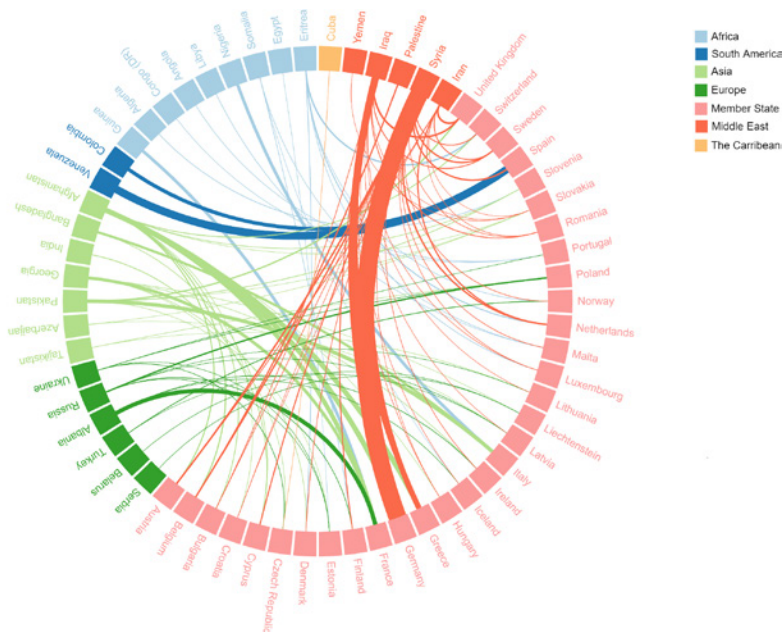
polovini država broj zahtjeva povećao, a u nekima od njih i znatno. Prvih pet država primateljica po glavi stanovnika bile su **Cipar, Grčka, Malta, Lihtenštajn i Luksemburg**.

Razmatranjem glavnih tokova azila, konkretnije dvaju državljanstava u državama primateljicama, stvara se nešto detaljnija slika nego pojedinačnim razmatranjima zemalja podrijetla i država primateljica.

Deset glavnih priljeva tijekom 2018. bilo je usmjereno na Njemačku, Francusku, Grčku i Španjolsku. Iako je riječ o četvrtoj državi primateljici u ukupnom poretku, Italija nije bila država primateljica u okviru deset glavnih tokova. Tome je vjerojatno pridonijelo smanjenje broja zahtjeva koje su podnijeli državljani određenih zemalja u Italiji, ali i raznolikost podnesenih zahtjeva.

Deset glavnih tokova obuhvaćalo je sedam državljanstava, pri čemu su se sva ta državljanstva nalazila među prvih deset državljanstava podrijetla tijekom 2018. Unatoč ukupnom smanjenju broja zahtjeva, Njemačka se suočila s čak šest od deset najvećih priljeva državljana određenih zemalja: Sirijaca, Iračana, Afganistanaca, Iranaca, Nigerijaca i Turaka. Grčka se suočila s dvama glavnim tokovima (priljevom Sirijaca u Grčku i priljevom Afganistanaca u Grčku). I Španjolska i Francuska suočile su se samo s jednim od glavnih tokova: priljevom Venezuelaca u Španjolsku (drugi najveći priljev državljana određenih zemalja u državu EU+ tijekom 2018.) i priljevom Afganistanaca u Francusku. Pakistanci, Albanci i Gruzijci ukupno su bili među prvih deset državljanstava u državama EU+, no nisu bili među prvih deset tokova u određenim državama EU+. To znači da su zahtjevi tih državljana bili manje koncentrirani u jednoj zemlji ili nekoliko njih.

Glavni zahtjevi za međunarodnu zaštitu tijekom 2018., prema državi EU+ i državljanstvu podrijetla

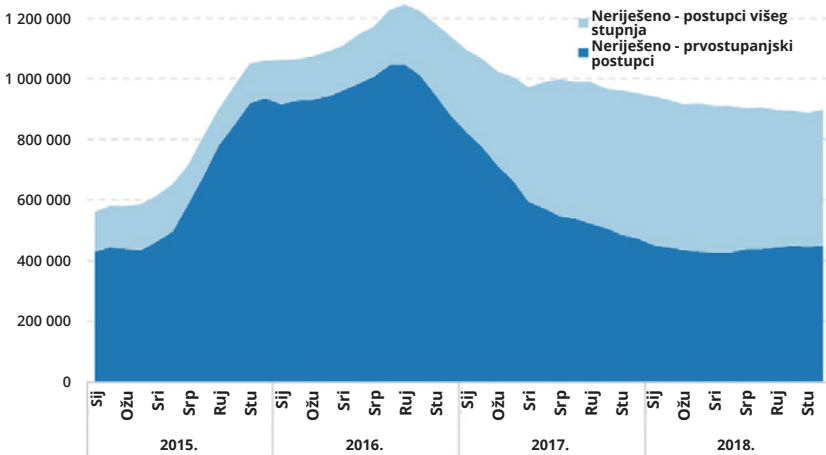
Izvor: Eurostat

Tijekom 2018. ukupno je povučeno približno 57 390 zahtjeva u svim državama EU+, što je upola manje nego tijekom 2017. Stopa povučenih zahtjeva u odnosu na ukupni broj zahtjeva podnesenih u državama EU+ iznosila je 9 %, što je niže nego prethodne godine. U skladu s podacima EASO-a i slično podatcima za prethodne godine, oko četiri petine zahtjeva u državama EU+ bilo je prešutno povučeno.

Kada je riječ o neriješenim predmetima, u državama EU+ krajem 2018. čekala se konačna odluka o približno 896 560 zahtjeva, što predstavlja smanjenje od 6 % u odnosu na broj zahtjeva tijekom 2017.

Broj neriješenih predmeta na kraju 2018. bio je znatno veći nego na kraju 2014. Međutim, drugu godinu zaredom zabilježen je pad tog broja. Treba istaknuti da je broj neriješenih predmeta u okviru prvostupajskih postupaka bio gotovo jednak broju neriješenih predmeta u okviru drugostupajskih postupaka ili postupaka višeg stupnja, pri čemu je u svakom od tih slučajeva iznosio oko 448 000. Stoga se na kraju 2018. činilo da je pritisak na nacionalne sustave azila bio ravnomjerno raspoređen između tijela za azil i pravosudnih tijela.

Neriješeni predmeti u okviru prvostupanjskih postupaka (tamnoplavo) i postupaka u posljednjem stupnju (svijetloplavo), 2015. – 2018.

Izvor: Podatci Eurostata i sustava EASO-a za pravovremeno obavješćivanje i pripravnost.

Prvih pet državljanstava za koje se čeka konačna odluka ostao je isti kao 2017., a to su bili **Afganistanci, Sirijci, Iračani, Nigerijci i Pakistanci**. Iako se ukupni broj državljana tih zemalja pojedinačno smanjio, oni su i dalje činili više od polovine ukupnog broja u državama EU+. Na kraju 2018. **Njemačka** je i dalje bila zemlja s najvećim ukupnim brojem neriješenih predmeta u okviru postupaka svih stupnjeva, unatoč manjem smanjenju u odnosu na prethodnu godinu. **Italija** je ostala druga zemlja u okviru država EU+ s najvećim brojem neriješenih predmeta, no njihov se ukupni broj smanjio za gotovo trećinu u odnosu na stanje na kraju 2017.

U **Španjolskoj** je zabilježeno najveće apsolutno povećanje broja neriješenih predmeta, pri čemu se taj broj na kraju 2018. udvostručio na gotovo 79 000. Do znatnog apsolutnog povećanja došlo je i u Grčkoj, gdje je ukupni broj slučajeva

premašio 76 000. I u Francuskoj je zabilježen veći broj neriješenih predmeta nego godinu dana ranije, a iznosio je gotovo 53 000. Istodobno se u približno polovini država EU+ ukupni broj neriješenih predmeta smanjio. U šest zemalja broj predmeta smanjio se za više od tisuću. Nadalje, u četiri od tih zemalja (Njemačka, Italija, Austrija i Švedska) broj predmeta smanjio se za više od 10 000.

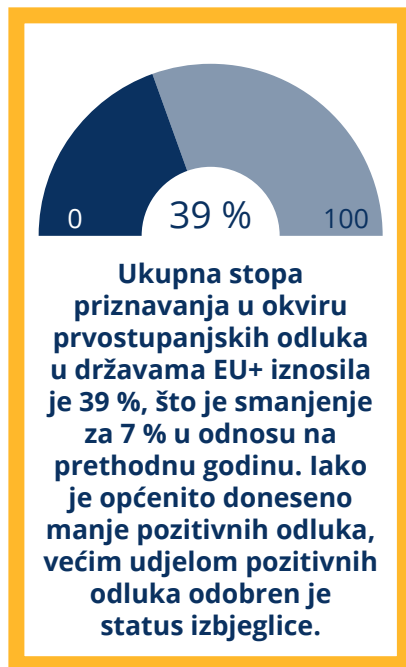
Općenito, čini se da su aktivnosti u području broja neriješenih predmeta uvelike povezane s novim zahtjevima za azil. Zemlje u kojima je zabilježeno najveće smanjenje broja neriješenih predmeta bile su zemlje u kojima je isto tako došlo do najvećeg smanjenja broja zahtjeva za azil tijekom 2018. Vrijedilo je i obratno: tri zemlje u kojima su zabilježena najveća povećanja broja neriješenih predmeta bile su zemlje u kojima je došlo i do najvećih povećanja broja zahtjeva za azil.

Tijekom 2018. u državama EU+ doneseno je 601 525 prvostupanjskih odluka, što je bilo veliko smanjenje od 39 % u odnosu na njihov broj tijekom 2017. To znači da je tijekom 2018. općenito u državama EU+ bilo više podnesenih zahtjeva nego donesenih odluka. Većina odluka (njih 367 310 ili 61 %) bila je negativna, odnosno nije odobren nikakav oblik zaštite. Približno 234 220 odluka bilo je pozitivno. Većinom tih odluka odobren je status izbjeglice (129 685 ili 55 % svih pozitivnih odluka), a manjim udjelom odluka odobrena je supsidijarna zaštita (63 100 ili 27 % odluka) ili humanitarna zaštita (41 430 ili 18 % odluka). Iako je općenito doneseno manje pozitivnih odluka nego tijekom prethodne godine, većim udjelom pozitivnih odluka odobren je status izbjeglice. Kada je riječ o količini prvostupanjskih odluka donesenih u svakoj zemlji, većina odluka donesena je u **Njemačkoj** (30 % svih odluka), **Francuskoj** (19 %) i **Italiji** (16 %). Te su tri zemlje zajedno donijele oko dvije trećine svih odluka donesenih u državama EU+.

Ukupna stopa priznavanja u okviru prvostupanjskih odluka u državama EU+ koje su donesene tijekom 2018. iznosila je 39 %, što je smanjenje za sedam postotnih bodova u odnosu na prethodnu godinu. To je smanjenje ponajprije posljedica pada stopa priznavanja za nekoliko državljanstava podrijetla, a posebno za državljanstva za koja je donesen veći broj odluka. Niže stope priznavanja nego tijekom prethodne godine zabilježene su za podnositelje zahtjeva iz Somalije, Irana, Iraka, Eritreje i Sirije. Nasuprot tome, povećanje je zabilježeno za podnositelje zahtjeva iz Venezuele, Kine, El Salvadora i Turske.

Najviše stope priznavanja u državama EU+ zabilježene su za podnositelje zahtjeva iz Jemena (89 %), Sirije (88 %) i Eritreje (85 %), a najniže stope priznavanja

zabilježene su za podnositelje zahtjeva iz Moldove (1 %), Sjeverne Makedonije (2 %) i Gruzije (5 %).

Stope priznavanja često su se razlikovale među državama EU+, a njihove su vrijednosti bile i relativno niske i visoke, posebno kada je riječ o podnositeljima zahtjeva iz Afganistana, Irana, Iraka i Turske. Razlike u stopama priznavanja bile su ograničenije kada je riječ o podnositeljima zahtjeva iz Albanije, Bangladeša i Nigerije, kao i podnositeljima zahtjeva iz Eritreje i Sirije.

Kada je riječ o pojedinačnim državljanstvima, razlike u stopama priznavanja među državama EU+ u određenoj mjeri upućuju na neusklađenost u području praksi donošenja odluka (zbog različitih procjena situacije u zemlji podrijetla,

različitog tumačenja pravnih pojmova ili zbog nacionalne sudske prakse). Međutim, to može upućivati i na zaključak da, čak i u slučaju podnositelja zahtjeva iz iste zemlje podrijetla, neke države EU+ mogu primiti osobe kod kojih se osnove za zaštitu uvelike razlikuju, kao što su, primjerice, posebne nacionalne manjine, osobe iz određenih regija u istoj zemlji ili podnositelji zahtjeva koji su maloljetnici bez pratnje.

Kada je riječ o razmatranju zahtjeva za međunarodnu zaštitu u okviru prvostupajskih postupaka, države članice mogu upotrebljavati posebne postupke, kao što su ubrzani postupci, postupci u graničnim zonama ili prioritetni postupci, u skladu s osnovnim načelima i jamstvima predviđenima europskim zakonodavstvom o azilu. Iako većina prvostupajskih odluka donesenih u državama EU+ uporabom ubrzanih postupaka ili postupaka na granicama dovodi do znatno veće stope odbijanja zahtjeva nego u slučaju odluka donesenih u okviru redovitih postupaka, postoje predmeti u okviru kojih se međunarodna zaštita odobrava uporabom posebnih postupaka. U skladu s podatcima razmijenjenima u okviru sustava EASO-a za pravovremeno obavješćivanje i pripravnost, stopa priznavanja za prvostupajnske odluke donesene uporabom ubrzanih postupaka iznosila je 11 %, dok je stopa za odluke donesene uporabom postupka na granici iznosila 12 %.

Kada je riječ o odlukama donesenima u fazi žalbe ili preispitivanja, države EU+ tijekom 2018. donijele su 314 915 odluka u okviru drugostupajskih postupaka ili postupaka višeg stupnja, što je bilo povećanje od 9 % u odnosu na 2017. Nadalje, u okviru većeg dijela konačnih odluka donesenih tijekom 2018. odobren je neki oblik zaštite: stopa priznavanja za odluke donesene u okviru postupaka

u posljednjem stupnju povećala se s 33 %, koliko je iznosila 2017., na 37 %. Tri četvrtine svih konačnih odluka donesenih tijekom 2018. donijele su tri države EU+: Njemačka, Francuska ili Italija. Ključna je aktivnost bilo naglo povećanje broja konačnih odluka donesenih podnositeljima zahtjeva iz zapadnoafričkih zemalja kao što su Gambija, Côte d'Ivoire, Nigerija i Senegal.

Kada je riječ o funkcioniranju dablinskog sustava tijekom 2018., na temelju podataka EASO-a moguće je primijetiti niz aktivnosti koje upućuju na opće smanjenje broja odluka o zahtjevima u skladu s Dablinskom uredbom za 5 %. Nadalje, 28 država EU+ redovito je razmjenjivalo podatke o odlukama koje su tijekom 2018. primile o svojim zahtjevima prema drugim tijelima u skladu s Dablinskom uredbom. Ujedinjena Kraljevina podijelila je podatke za razdoblje od kolovoza do prosinca 2018. Ukupno 28 država EU+ primilo je 138 445 odluka o svojim zahtjevima prema drugim tijelima u skladu s Dablinskom uredbom, a uzme li se u obzir djelomično izvješćivanje Ujedinjene Kraljevine, taj se broj povećava na 139 984. Tijekom 2018. stopa odluka u skladu s Dablinskom uredbom koje su primili podnositelji zahtjeva iznosila je 23 %, što je neznatno povećanje u odnosu na 2017. Iz toga bi se moglo zaključiti da je velik broj podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu nastavio sudjelovati u sekundarnim kretanjima

u državama EU+. **Njemačka i Francuska** primile su većinu odluka o zahtjevima u skladu s Dablinskom uredbom, sa stopom od 37 %, odnosno 29 % u svakoj od tih zemalja. Ostale zemlje koje su primile velik broj odgovora tijekom 2018. bile su **Nizozemska, Belgija, Austrija, Italija, Švicarska i Grčka**. Među najvažnijim promjenama u odnosu na 2017. bilo je znatno povećanje broja odluka u skladu s Dablinskom uredbom koje su donijele **Grčka i Španjolska**. Istodobno se smanjio broj predmeta u kojima je prema Grčkoj primijenjena diskrecijska klauzula. Međutim, to je smanjenje bilo vrlo malo u usporedbi s povećanjem broja odluka u Grčkoj.

Ukupna stopa priznavanja za odluke o zahtjevima u skladu s Dablinskom uredbom tijekom 2018. iznosila je 67 %, odnosno bila je za 8 postotnih bodova manja nego 2017., a stope priznavanja i dalje su se razlikovale među zemljama. Većina odluka u skladu s Dablinskom uredbom koje su donesene tijekom 2018. odnosila se na državljane Afganistana (9 % ukupnog broja odluka), Nigerije (8 %), Iraka (6 %) i Sirije (6 %). Nadalje, na članak 17. stavak 1. Dablinske uredbe, koji je poznat kao diskrecijska klauzula ili klauzula suverenosti, tijekom 2018. pozvalo se više od 12 300 puta. U gotovo dvije trećine svih predmeta diskrecijska klauzula primijenjena je u Njemačkoj.

U dvije petine predmeta u kojima se pozvalo na članak 17. stavak 1. Italija je utvrđena kao partnerska zemlja kojoj se mogao poslati zahtjev. U 22 % tih predmeta kao partnerska zemlja utvrđena je Grčka, a u 9 % Mađarska. Tijekom 2018.

u zemljama koje izvješćuju provedeno je više od 28 000 transfera. Kada se uzme u obzir 26 država EU+ koje su redovito izvješćivale i tijekom 2017. i tijekom 2018., ukupni broj provedenih transfera povećao se za približno 5 %. Gotovo trećina transfera tijekom 2018. provedena je u **Njemačkoj**, a velik broj transfera proveden je i u **Grčkoj i Francuskoj**. **Njemačka i Italija** primile su više od polovine svih premještenih osoba. Ostale zemlje koje su primile velik broj premještenih osoba bile su **Francuska, Švedska, Ujedinjena Kraljevina, Španjolska i Švicarska**.

Općenito, najvažnije aktivnosti u državama EU+ u pogledu postupaka u skladu s Dablinskom uredbom odnosile su se na broj predmeta koje je trebalo obraditi, velike organizacijske promjene u mnogim državama EU+, procjenu najboljeg interesa djeteta u kontekstu postupaka u skladu s Dablinskom uredbom, nastavak zahtjeva za prihvrat i ponovni prihvrat podnositelja zahtjeva koje su mnoge države EU+ uputile Grčkoj, sklapanje bilateralnih sporazuma među više država EU+ kako bi se ubrzali postupci u skladu s Dablinskom uredbom i poboljšale mogućnosti transfera, te mjere za osiguravanje pravilnog i pravodobnog utvrđivanja ranjivih podnositelja zahtjeva i njihovih posebnih potreba u kontekstu postupaka u skladu s Dablinskom uredbom. Tijekom 2018., kao i tijekom 2016. i 2017., nastavile su se obustave (potpune ili djelomične) transfera u skladu s Dablinskom uredbom u Mađarsku.

Važne aktivnosti na nacionalnoj razini

Mnoge su države EU+ **izmijenile svoje zakonodavstvo** o međunarodnoj zaštiti. Velike promjene provele su, primjerice, Austrija, Belgija, Francuska, Mađarska, Italija i Slovačka, dok su druge zemlje isto tako izmijenile svoje zakonodavstvo u različitim područjima povezanim s azilom. Kako bi prilagodile cjelovitost svojih nacionalnih sustava azila, tijekom 2018. države EU+ uvele su politike i prakse usmjerene na brzo utvrđivanje neutemeljenih zahtjeva za zaštitu i osiguravanje da takvi zahtjevi ne uzrokuju gubitak financijskih sredstava, ljudskih resursa i vremena.

Takve **mjere** obuhvaćale su nastojanja da se što prije utvrdi identitet podnositelja zahtjeva, uključujući njihovu dob, zemlju podrijetla i smjer putovanja, procijene moguće sigurnosne prijetnje, bolje procijeni vjerodostojnost izjava podnositelja zahtjeva i utvrdi je li korisnicima međunarodne zaštite i dalje potrebna zaštita. Poboljšanja u području pružanja informacija podnositeljima zahtjeva i korisnicima zaštite o pravima i obvezama u svakoj fazi postupka isto su tako bila namijenjena za sprječavanje nenamjerne zlouporabe postupka azila.

Kako bi se **povećala učinkovitost** sustava azila, inicijative koje su provele države EU+ bile su usmjerene na reorganizaciju postupaka radi optimizacije dodjele i uporabe dostupnih resursa, posebnu usredotočenost na prikupljanje informacija od podnositelja zahtjeva u ranim fazama postupka, digitalizaciju i uporabu novih tehnologija te određivanje prioriternih zahtjeva ili ubrzanje postupka obrade zahtjeva. Konačno, tijekom 2018., nastojanja da se održi veća kvaliteta funkcioniranja sustava azila obuhvaćala su osposobljavanja osoblja ovisno o postojećim potrebama u državama EU+, reviziju postojećih smjernica te uspostavu sustava kontrole kvalitete i alata za potpore u donošenju odluka o zahtjevima za zaštitu.

Tijekom 2018. EASO je nastavio provoditi svoj mandat olakšavanjem praktične suradnje među državama članicama i pružanjem potpore zemljama čiji su sustavi azila i prihvata izloženi velikom pritisku.

EASO je istodobno nastavio provoditi svoj mandat olakšavanjem praktične suradnje među državama EU+ i pružanjem potpore zemljama čiji su sustavi azila i prihvata izloženi velikom pritisku, odnosno Bugarskoj, gdje je dovršen plan za posebnu potporu, Cipru, Italiji i Grčkoj. Potpora je prilagođena potrebama svake zemlje, a obuhvaćala je pomoć u pružanju informacija podnositeljima zahtjeva, obradu registracija i zahtjeva za prihvata i ponovni prihvata u skladu s Dablinskom uredbom, organizaciju aktivnosti u području informacija o zemlji podrijetla (COI), poboljšanje kapaciteta za prihvata, posebno kada je riječ o maloljetnicima bez pratnje, pružanje potpore u okviru postupka azila, prihvata i izgradnje kapaciteta za provedbu zajedničkog europskog sustava azila te pružanje potpore u upravljanju zaostatomk neriješenih predmeta. Isto tako, EASO je poboljšao svoj dijalog s civilnim društvom organizacijom tematskih sastanaka o ključnim područjima od interesa.

Funkcioniranje zajedničkog europskog sustava azila

Tijekom 2018. države EU+ uvele su niz promjena u prvim koracima postupka azila kako bi od podnositelja zahtjeva u što ranijoj fazi prikupile što više informacija.

Važne aktivnosti zabilježene su u okviru glavnih tematskih područja zajedničkog europskog sustava azila:

kada je riječ o pristupu postupku, kao opći trend tijekom 2018. države EU+ uvele su niz promjena u prvim koracima postupka azila kako bi od podnositelja zahtjeva u što ranijoj fazi prikupile što više informacija. Te su promjene obuhvaćale uspostavu centara za dolazak, uvođenje novih tehnologija za bolje utvrđivanje identiteta podnositelja zahtjeva i proširenje obveza za podnositelje zahtjeva u pogledu suradnje s tijelima i stavljanja na raspolaganje potrebne dokumentacije u ranoj fazi postupka. Podnositeljima zahtjeva pružene su i dodatne informacije o postupku, uključujući informacije o dobrovoljnom povratku. Istodobno, rasprava o iskrcaju migranata spašenih na moru na Sredozemlju potaknula je temeljna pitanja o sustavnom pristupu na razini EU-a kada je riječ o sigurnom i djelotvornom pristupu postupku za osobe spašene na moru. Općenito, subjekti civilnog društva u brojnim državama EU+ izrazili su zabrinutost u pogledu različitih pitanja koja se odnose na djelotvoran pristup državnom području i pristup postupku azila, uključujući slučajeve vraćanja na granicama i prisutnost praktičnih

prepreka djelotvornom pristupu u razumnom roku.

Osobe koje traže međunarodnu zaštitu trebaju informacije kako bi uvidjele koji su resursi dostupni kako bi se ispunile njihove potrebe za zaštitom i riješile njihove osobne okolnosti nakon dolaska u Europu. Tijekom 2018. nacionalna tijela država EU+ i civilno društvo nastavili su ulagati još više truda kako bi osobama koje traže međunarodnu zaštitu pružili točne i sveobuhvatne informacije. Nadalje, informacije koje su pružala tijela država EU+ proširene su kako bi se obuhvatila prava i obveze u kontekstu zaštite i integracije, uključujući organizaciju uvodnih osposobljavanja za podnositelje zahtjeva, korisnike ili osobe s priznatim statusom izbjeglice i statusom korisnika supsidijarne zaštite u zemljama domaćinima. Pristup informacijama za maloljetnike bez pratnje ostao je glavni prioritet u državama EU+, a tijekom 2018. došlo je do većeg korištenja novih medijskih alata i tehnologija za poboljšanje mogućnosti pristupa.

Pravna pomoć i zastupanje isto su tako neophodan uvjet za djelotvoran pristup podnositelja zahtjeva postupku azila. Promjene koje su države EU+ tijekom 2018. uvele u području pravne pomoći i zastupanja odnosile su se na proširenje pomoći na različite faze postupka azila te, u pojedinim slučajevima, na promjene dionika uključenih u pružanje pravnih usluga. U kombinaciji s inicijativama koje su provela tijela, subjekti civilnog društva, a posebno organizacije s operativnim iskustvom, isto su tako

igrale važnu ulogu u utvrđivanju postojećih problema i ograničenja.

Djelotvorno usmeno prevođenje neophodan je uvjet za odgovarajuću komunikaciju između podnositelja zahtjeva i tijelâ u okviru svakog koraka postupka azila, od faze pristupanja postupku do faze podnošenja zahtjeva, faze razmatranja i žalbe. Unatoč smanjenju broja podnesenih zahtjeva tijekom 2018., razine jezične raznolikosti među podnositeljima zahtjeva ostale su gotovo jednake kao tijekom 2017., zbog čega je usmeno prevođenje utvrđeno kao prioritarna postupovna potreba.

Općenito, kada je riječ o usmenom prevođenju, nacionalni pravni okviri i okviri politike uglavnom se nisu mijenjali. Manje promjene uvedene su kako bi se pojašnjali postupovni aspekti pružanja usluga usmenog prevođenja. Utvrđeni problemi u tom području u državama EU+ u pojedinim su slučajevima obuhvaćali manjak dostupnih ljudskih resursa u određenim fazama postupka azila i nedostatne kvalifikacije usmenih prevoditelja koji sudjeluju u tom postupku.

Kada je riječ o razmatranju zahtjeva za međunarodnu zaštitu u okviru prvostupajnskih postupaka, države članice mogu upotrebljavati posebne postupke, kao što su ubrzani postupci, postupci na graničnim zonama ili prioritetni postupci, u skladu s osnovnim načelima i jamstvima predviđenima europskim zakonodavstvom o azilu. U **Italiji** su tzv. zakonodavnom uredbom o imigraciji i sigurnosti uvedeni pojednostavljeni i ubrzani postupci za razmatranje zahtjeva kako bi se izbjegli lažni zahtjevi i skratilo vrijeme obrade. Tijekom 2018. provedba posebnog ubrzanog postupka na granicama nastavila se u **Grčkoj**, u okviru provedbe Izjave EU-a i Turske, a primjenjivala se na osobe koje traže međunarodnu zaštitu

na otocima Lezbos, Hios, Samos, Leros i Kos. U **Francuskoj** su, među ostalim, uvedene promjene u pogledu primjenjivih rokova u kontekstu ubrzanih postupaka. Kada je riječ o postupcima utvrđivanja dopuštenosti, u brojnim državama EU+ dodatno su razrađeni uvjeti nedopuštenosti, a redovito su se upotrebljavali koncepti sigurne zemlje, pri čemu je nekoliko zemalja preispitalo i izmijenilo svoj nacionalni popis sigurnih zemalja podrijetla.

Odredbe kojima se utvrđuju redoviti prvostupajnski postupci na nacionalnoj su razini u državama EU+ tijekom 2018. ostale relativno nepromijenjene. Najveće promjene u području zakonodavstva i politike koje su se odnosile na, primjerice, **pristup postupku** ili **posebne postupke**, utjecale su i na taj aspekt, no općenito zemlje nisu izvjestile o većim izmjenama koje bi dovele do potpune revizije zakonodavstva, politika i praksi u području redovitog postupka. Cilj je donesenih promjena uglavnom bio osigurati veću učinkovitost postupka, kao što se slično navodi u Godišnjem izvješću za 2017.

Usmeno prevođenje kao postupovna potreba

Tijekom 2018. razine jezične raznolikosti među podnositeljima zahtjeva ostale su gotovo jednake kao tijekom 2017., zbog čega je usmeno prevođenje utvrđeno kao prioritarna postupovna potreba.

Uvedene promjene odnosile su se na reviziju primjenjivih rokova za postupak azila, uvođenje novih tehnologija za elektroničko upravljanje zahtjevima, izmjene osobnog područja primjene zahtjeva, dostupnost pravne pomoći tijekom prvostupajskih postupaka, proširenu suradnju i komunikaciju među različitim tijelima u okviru prvostupajskih postupaka, promjene područja primjene osnova za isključenje i inicijative za pružanje održive potpore i smjernica osoblju koje sudjeluje u postupku donošenja prvostupajskih odluka.

Aktivnosti u području prihvata u državama EU+ tijekom 2018. odnosile su se na opću organizaciju sustava prihvata kao odgovor na trendove u okviru zahtjeva, uključujući programe za preraspodjelu i smještaj te vrste prihvatnih objekata koje se mijenjaju. Dok su pojedine zemlje znatno smanjile svoje kapacitete za prihvata, druge su se morale nastaviti truditi kako bi povećale broj dostupnih mjesta i na taj način odgovorile na povećani broj zahtjeva na nacionalnoj razini. Organizacija prihvata znatno je preoblikovana sve većim brojem centara za dolazak u državama EU+. Brojne inicijative također su bile usmjerene na poboljšanje kvalitete uvjeta prihvata: uspostavu bolje koordinacije među različitim dionicima, izradu alata za praćenje, osiguravanje održavanja objekata.

Mnoge države ponajprije su se usmjerile na osiguranje da u prihvatnim objektima ne postoje sigurnosne prijetnje ili opasnosti od sukoba. To je riješeno na različite načine, među ostalim tako što su izmijenjena interna pravila i uspostavljeni posebni prihvatni objekti za podnositelje zahtjeva koji ne poštuju postojeća pravila u okviru sustava prihvata. Sudovi su posebno aktivno sudjelovali u oblikovanju prava podnositelja zahtjeva u pogledu prihvata, primjerice, o trajanju

prava na materijalne uvjete prihvata ili o slobodi kretanja. Poduzete su mjere kako bi se podnositeljima zahtjeva koji imaju dobre izgleda za odobrenje zaštite dodatno olakšao pristup tržištu rada, a u pojedinim su slučajevima postali obvezni i tečajevi jezika i društvene orijentacije za podnositelje zahtjeva.

Kada je riječ o području zadržavanja, u mnogim državama EU+ uvedeni su novi zakoni, izmjene ili upute državnih tijela kako bi se dodatno utvrdile ili razradile osnove za zadržavanje i mjere koji se provode kao alternativa zadržavanju u kontekstu postupka azila i postupka vraćanja, primjerice, dodatnim pojašnjavanjem situacija koje potencijalno čine opasnost za javni poredak ili opasnost od bijega. Osim toga, poduzete su mjere za jačanje potpore ranjivim zadržanim osobama i povećanje transparentnosti u području zadržavanja. Slično kao i 2017., u nekoliko država EU+ tijekom 2018. na snagu su stupili novi zakonodavni propisi kojima se ograničava sloboda kretanja ili boravak osoba u prihvatnim centrima. Daljnje promjene u području zadržavanja bile su usmjerene na primjenjive rokove i povećanja kapaciteta za zadržavanje. Subjektivno civilnog društva u mnogim zemljama izrazili su zabrinutost zbog nepravilne provedbe zakonodavstva EU-a o azilu kada je riječ o zadržavanju tražitelja azila i zaštitnim mjerama u okviru postupka zadržavanja.

Kada je riječ o drugostupajskim postupcima, zakonodavni okvir, okvir politike i praktični okvir u državama EU+ tijekom 2018. ostali su relativno nepromijenjeni, a uglavnom su provedene manje izmjene. Međutim, čini se da sudovi koji sudjeluju u drugostupajskim postupcima azila imaju sve snažniji utjecaj. Budući da su mnogi zahtjevi tijekom prethodne godine prešli u drugostupajski postupak, sudovi su imali više prilika

za donošenje odluka s obrazloženjem, čime su dodatno oblikovali ostala područja postupka azila.

Konkretno, nekoliko je država EU+ izvijestilo o promjenama u zakonodavstvu, politici i praksi na temelju odluka europskih ili nacionalnih sudova. Aktivnosti u tom području obuhvaćale su izmjene primjenjivih rokova, pružanje pravne pomoći i pravo na ostanak do donošenja drugostupanjske odluke.

Budući da su mnogi zahtjevi tijekom 2018. prešli u drugostupanjski postupak, sudovi su imali više prilika za donošenje odluka s obrazloženjem, čime su dodatno oblikovali ostala područja potreba u okviru postupka azila.

Kada je riječ o izradi informacija o zemljama podrijetla, države EU+ tijekom 2018. dodatno su povisile standarde i poboljšale osiguranje kvalitete svojih informacija o zemljama podrijetla. Države EU+ izradile su i podijelile niz različitih redovitih i novih publikacija, od kojih su mnoge dostupne na portalu EASO-a za informacije o zemljama podrijetla. Često se publikacije s informacijama o zemljama podrijetla temelje na misijama za utvrđivanje činjenica koje su države EU+ provele u zemljama izvan EU-a. Kao opći trend, mnoge nacionalne jedinice

za informacije o zemljama podrijetla nastavile su surađivati s EASO-om i svojim partnerima u drugim zemljama, uključujući u okviru mreža EASO-a za informacije o zemljama podrijetla.

Pravna stečevina EU-a o azilu uključuje pravila o utvrđivanju i pružanju potpore podnositeljima zahtjeva kojima su potrebna posebna postupovna jamstva (posebno zbog mučenja, silovanja ili drugog oblika psihološkog, fizičkog ili seksualnog nasilja). Jedna su od ključnih skupina maloljetnici bez pratnje koji traže zaštitu bez skrbi odgovorne odrasle osobe. Prisutnost maloljetnika bez pratnje potaknula je niz aktivnosti u državama EU+. One su konkretno obuhvaćale, među ostalim, prilagodbe kapaciteta za prihvata maloljetnika bez pratnje ovisno o odgovarajućim tokovima i unaprjeđenje specijaliziranih prihvatnih objekata, unaprjeđenje skrbi putem, među ostalim, suradnje između nacionalnih tijela i dionika iz neprofitnog sektora, daljnje ulaganje u kvalitetu i količinu mogućnosti za skrb u okviru obitelji, uvođenje mjera za rano utvrđivanje i postupovnih zaštitnih mjera za osiguravanje dobrobiti i socijalnog razvoja maloljetnika, primjenu novih tehnologija za procjenu dobi i nastojanja da se poboljšaju stručna znanja osoblja koje radi na slučajevima maloljetnika bez pratnje. Slično tome, specijalizirani prihvatni objekti i usluge za prihvat bili su u središtu aktivnosti koje su se odnosile na ostale ranjive skupine, stoga su mnoge zemlje uspostavile specijalizirane objekte i mehanizme za identifikaciju i upućivanje. U mnogim zemljama subjekti civilnog društva izrazili su zabrinutost u pogledu primjerenosti uvjeta prihvata za ranjive osobe i nedostataka u području pružanja sustavne i prilagođene pomoći.

Osobe kojima je odobren neki oblik međunarodne zaštite u jednoj od država

EU+ mogu ostvariti niz prava i pogodnosti povezanih s tim statusom. Posebna prava koja se dodjeljuju korisnicima međunarodne zaštite obično su utvrđena u okviru nacionalnog zakonodavstva i politika. Zakonodavne promjene, promjene u politici i praktične promjene sadržaja zaštite u državama EU+ tijekom 2018. uglavnom su bile usmjerene na korisnike međunarodne zaštite, ali i na veće skupine državljana zemalja izvan EU-a ili osoba migrantskog podrijetla, ovisno o kontekstu određene zemlje.

Opće trendove u državama EU+ teško je utvrditi jer su aktivnosti potaknuli posebni profili korisnika i opća obilježja migracije u okviru nacionalnog konteksta. Pojavila su se dva područja oko kojih se oblikovao niz skupina promjena: redovito preispitivanje statusâ zaštite te jezični i društveno-kulturni tečajevi povezani s područjem zapošljavanja.

Kada je riječ o vraćanju, države EU+ tijekom 2018. nastavile su svoja nastojanja da djelotvorno vrate osobe čiji su zahtjevi za azil odbijeni. No u stvarnosti je stopa djelotvorno provedenih vraćanja općenito bila relativno niska. U svojoj Godišnjoj analizi rizika za 2019. Frontex je utvrdio da je broj djelotvorno provedenih vraćanja tijekom 2018. ponovno bio manji od broja odluka o vraćanju migranata koje su donijele države članice. U tom kontekstu zakonodavne promjene uvedene u državama EU+ bile su usmjerene na olakšavanje vraćanja bivših podnositelja zahtjeva na način da se zaustavi automatski odgovorni učinak žalbi za određene profile podnositelja zahtjeva koji sudjeluju u ubrzanim ili posebnim postupcima ili na način da se smanji opasnost od bijega ili poduzmu mjere kako bi se osiguralo da su dostupne nužne putne isprave ako one budu potrebne tijekom postupka vraćanja.

Kontakt s EU-om

Osobno

U cijeloj Europskoj uniji postoje stotine informacijskih centara *Europe Direct*. Adresu najbližeg centra možete pronaći na: https://europa.eu/european-union/contact_hr

Telefonom ili e-poštom

Europe Direct je služba koja odgovara na vaša pitanja o Europskoj uniji. Možete im se obratiti:

- na besplatni telefonski broj: 00 800 6 7 8 9 10 11 (neki operateri naplaćuju te pozive),
- na broj: +32 22999696 ili
- e-poštom preko: https://europa.eu/european-union/contact_hr

Traženje informacija o EU-u

Na internetu

Informacije o Europskoj uniji na svim službenim jezicima EU-a dostupne su na internetskim stranicama Europa: https://europa.eu/european-union/index_hr

Publikacije EU-a

Besplatne publikacije EU-a i publikacije EU-a koje se plaćaju možete preuzeti ili naručiti preko internetske stranice: <https://publications.europa.eu/hr/publications>. Za više primjeraka besplatnih publikacija obratite se službi *Europe Direct* ili najbližemu informacijskom centru (vidjeti https://europa.eu/european-union/contact_hr).

Zakonodavstvo EU-a i povezani dokumenti

Za pristup pravnim informacijama iz EU-a, uključujući cjelokupno zakonodavstvo EU-a od 1952. na svim službenim jezičnim verzijama, posjetite internetske stranice EUR-Lexa: <http://eur-lex.europa.eu>

Otvoreni podaci iz EU-a

Portal otvorenih podataka EU-a (<http://data.europa.eu/euodp/hr>) omogućuje pristup podatkovnim zbirkama iz EU-a. Podatci se mogu besplatno preuzimati i ponovno uporabiti u komercijalne i nekomercijalne svrhe.

BZ-02-19-250-HR-C

Ured za publikacije
Europske unije

ISBN 978-92-9476-740-0
doi:10.2847/276308